

2016

Årsberetning

Museet på Sønderkov

Sønderkovgårdvej 2

6650 Brørup

Tlf.: 7538 3866

post@sonderskov.dk

www.sonderskov.dk

Indhold

Museets formål	2
Afdelinger	2
Generelt om året 2016	2
Medlemskab af foreninger og organisationer	3
Samarbejde med, arbejde og konsulentarbejde for myndigheder, andre institutioner og museer	4
Samlinger m.v.	4
Arkæologiske undersøgelser	5
Liste over arkæologiske undersøgelser i 2016	5
Forskning	6
Publikationer	6
Forskningsprojekter og forskningsudvikling	7
Formidling	7
Udstillinger	8
Særrangementer	9
Foredrag m.m.	9
Offentlige arrangementer uden for museet	10
Omvisninger m.v.	10
Internet	10
Skoletjeneste	11
Natur- og Kulturskolen	12
Vejen Lokalhistoriske Arkiv	12
Bygninger	13
Udendørs arealer	13
Museets organisation og administration	14
Bestyrelsen	14
Museumsforeningen	14
Personale	14
Frivillige	15
Økonomi	16
Underskrifter	17

Museets formål

Museet på Sønderskov, HBV, er en selvejende institution og er et statsanerkendt kulturhistorisk museum for Vejen Kommune.

Ifølge vedtægterne er museets opgaver:

Gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling at medvirke til en sikring af Danmarks kulturarv. Som kulturhistorisk museum skal det belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Dette skal ske indenfor museets geografiske ansvarsområde, som er Vejen Kommune.

Museet skal indenfor dets ansvarsområde udvikle samling og dokumentation, som skal gøres tilgængelig for offentligheden og stilles til rådighed for forskningen. Museet skal udbrede kendskabet til forskningens resultater, såvel forskning foretaget af museets egne ansatte som anden forskning baseret på museets samlinger.

Museet på Sønderskovs faglige ansvarsområde er oldtiden, historisk tid og nyere tids topografiske, sociale og bebyggelseshistoriske udvikling. Højt prioriteret er en lokal dokumentation og formidling af egnens bebyggelseshistoriske udvikling. Indenfor middelalder og historisk tid skal der lægges særlig vægt på egnens topografiske og økonomiske udvikling indenfor landbrug, egnens herregårdshistorie og landsbysamfundenes udvikling fra Reformationen til tiden umiddelbart efter genforeningen i 1920. I sammenhæng med museets placering på herregården Sønderskov varetager museet et særligt emne knyttet til denne lokalitets ejerhistorie, bygningshistorie og tilknytning til landsdelens udvikling i nyere tid. En række emner er særligt knyttet til sammenhængen med Kongeå-grænsen og de folkelige og industrielle institutioner, som opstår sammen med og parallelt med højskolebevægelsen i perioden 1864-1920. I dette indgår en dokumentation af den lokale tidlige industrielle udviklingshistorie, først og fremmest knyttet til stationsbyerne.

Afdelinger

Museet på Sønderskov, Sønderskovgårdvej 2, 6650 Brørup

Associeret med museet er:

Vejen Lokalhistorisk Arkiv, Østergade 2, 6600 Vejen

Lokalhistorisk Arkiv Holsted, Vestergade 17, 6670 Holsted

Generelt om året 2016

Det var et hovedmål for 2016 at fokusere på museets samling, idet museet er i gang med en revision af samlingen og dens registrering, som vil løbe frem til 2018, samtidigt med, at vi

flytter nyere tids genstande til Fællesmagasinet i Vejle. Store dele af samlingen er derfor under kritisk revision, og dette arbejde har museet valgt at lægge mange ressourcer, og forventer også at gøre det i de kommende år.

Guldfundet

Året var ikke mindst præget af fundet af den hidtil største guldskat fra skandinavisk vikingetid. Fundet blev gjort af frivillige detektorførere i sommeren 2016, samt ved en opfølgende udgravning gennemført af museets arkæologer i december. I alt er der fundet mere end 1,4 kg guld på pladsen, og der er tale om smykker af meget høj kvalitet. Der var stor offentlig interesse om fundet, og stor mediebevågenhed, ikke mindst hjulpet af et tæt samarbejde med Nationalmuseets presseafdeling samt Vejen Kommunes informationsafdeling. Nyheden om det første fund gik helt bogstaveligt verden rundt, og pressedækningen og eksponeringen af museet har derfor været maksimal i 2016.

En udstilling af guldfundet tiltrak 9286 gæster i løbet af 18 dage. Det samlede besøgstal nåede dermed op på 25.479. Dette er det højeste besøgstal nogensinde i museets historie. Blandt de mange besøgende havde vi den særlige ære at modtage besøg af H.M. Dronning Margrethe og prinsesse Benedikte. De kom på et privat besøg. Dronningen udtrykte stor begejstring, ikke bare for fundet, men også for Sønderskov selv.

Hvert år laver DK4 en Danefæ Top 10 i samarbejde med Nationalmuseet. Fundet fra Fæsted fik her pladsen som nummer 1 for 2016. Bemanding af en særdeles velbesøgt udstilling midt i sommerferieperioden betød, at der blev ydet en ekstraordinær indsats af det samlede personale, samt mange frivillige.

Arkæologiske udgravninger

På den bygherrebetalte arkæologi har året været relativt stille, og museets arkæologer har derfor kunnet deltage i udgravningsarbejde ved spidsbelastning hos vore samarbejdspartnere på Sydvestjyske Museer. Denne udveksling af mandskab er en særdeles god ordning for alle parter.

Medlemskab af foreninger og organisationer

Museet er medlem af:

- Organisationen Danske Museer (ODM)
- International Council of Museums (ICOM)
- The Association of Castles and Museums around the Baltic Sea
- Museumstjenesten
- Foreningen IntrFace
- Historisk Atlas
- Askov Højskoles skolekreds
- Danmarks Naturfredningsforening
- Folkeuniversitetet, Vejen afdeling, hvor Linda Klitmøller er formand

- Historisk Samfund for Ribe Amt
- Historisk Samfund for Sønderjylland
- Landsforeningen for bygnings- og Landskabskultur
- Museumsforum Syddanmark, hvor Bo Ejstrud er bestyrelsesmedlem
- Poul la Cour Fonden, hvor Linda Klitmøller af museet er udpeget til bestyrelsen
- Udvikling Vejen, hvor Bo Ejstrud har repræsenteret museet i turismeudvalget (nedlagt i 2016)

Vejen Lokalhistorisk Arkiv er medlem af:

- Organisationen Danske Arkiver (ODA)
- Ribe Amts Lokalkiver

Samarbejde med, arbejde og konsulentarbejde for myndigheder, andre institutioner og museer

Museet på Sønderskov samarbejder i forskellige sammenhænge med en række såvel lokale som regionale, nationale som internationale myndigheder, museer og andre institutioner.

Samarbejdet med Sydvestjyske Museer omkring den bygherrebetalte arkæologi forløber godt. Vi har nydt godt af den løbende udveksling af personale i forbindelse med spidsbelastning på de to institutioner, samt en løbende faglig udveksling, der giver samarbejdet stor faglig tyngde.

Der er et løbende samarbejde med kommunen omkring kapitel 8 arbejdet på såvel nyere tid som arkæologien, og dette samarbejde fungerer særdeles godt og konstruktivt. Desuden virker museet i rådgivningsfunktioner på flere felter af kulturområdet i Kommunen.

Samlinger m.v.

Samlingens registrering

Arbejdet med at opdatere museets registrering af samlingen er fortsat i 2016. I alt 26.240 genstande er nu publiceret på Museernes Samlinger. Tilvæksten på 1957 genstande i løbet af året repræsenterer en vigtig satsning for museet. Vi er sideløbende i gang med en magasinflytning, og har derfor anledning til at gennemgå vore eksisterende registreringer kritisk.

Magasinforhold

I 2016 er der indgået aftale med Fællesmagasinet i Vejle, som i fremtiden vil stå for magasinering af nyere tids genstande, samt store arkæologiske genstande. Derfor er en overflytning af genstande gået i gang i løbet af 2016. Det er en meget stor opgave, som også indebærer en løbende revision og kontrol af vore registreringer. Vi har tilsvarende en aftale med Sydvestjyske Museer om magasinplads for vore arkæologiske genstande. Arbejdet med denne overflytning er dog nedprioriteret i forhold til flytningen af Nyere tids genstande, hvis

tilstand er mere kritisk. Det er derfor museets hensigt hurtigst muligt at flytte ud af det utidssvarende magasin på Skovlyst. Vi anser det for særdeles tilfredsstillende, at museets samling snart magasineres under betryggende og fagligt acceptable forhold.

Arkæologiske undersøgelser

I forbindelse med museets forpligtelse med at varetage museumslovens kapitel 8 i Vejen Kommune gennemførte museet i 2016: 3 store forundersøgelser, 1 udvidet forundersøgelse, 7 små forundersøgelser/besigtigelser og 2 systematiske undersøgelser. De fleste undersøgelser blev foretaget i forbindelse med byggemodning og/eller anlægsarbejde.

Den ene systematiske undersøgelse blev foretaget i forbindelse med en udvidelse af et biogasanlæg, og her fremkom bebyggelse fra senneolitikum og bronzealderen samt en urnegrav fra yngre bronzealder.

Den anden systematiske undersøgelse blev finansieret af Slots- og Kulturstyrelsen som en eftersøgningsundersøgelse af fundstedet for vikinge-guldsmeden ved Fæsted.

En lille forskningsforundersøgelse blev også foretaget på en ældre stenalderboplads, som blev opdaget af et par af museets amatørarkæologer. Udover disse undersøgelser har museets arkæologer også deltaget i tre systematiske undersøgelser for Sydvestjyske Museer i Esbjerg og Billund Kommuner, som en del af vores samarbejdsaftale mellem de to museer.

Liste over arkæologiske undersøgelser i 2016

Forundersøgelser

HBV 1404 Ny Lykkegård III – råstofindvinding (Veerst)
HBV 1557 Ålund II – råstofindvinding (Holsted)
HBV 1554 Stensvanggård – industriudstykninger (Brørup)
HBV 1558 Jels-Grønnebæk Cykelsti, udvidet FU (Jels)

Systematiske undersøgelser

HBV 1466 Lille Tornumgård II – biogasanlæg (Tornum)
HBV 1498 Fæsted II – eftersøgning af guldsmeden fundsted (Fæsted)

Mindre forundersøgelser/besigtigelser

HBV 1408 Øster Skibelundvej II (Askov)
HBV 1420 Industri Vest (Brørup)
HBV 1526 Vestermark II (Holsted)
HBV 1564 Maltvej 6, Askov (Askov)
HBV 1490 Kongeengen (Vejen)
HBV 1661 Tvedgård I (Tved)
HBV 1543 Præstevej (Surhave) – i samarbejde med museets amatørarkæologer

SJM Systematiske undersøgelser

SJM 383 Myrtueparken II, SYS (Sjælborg)

SJM 179 Ankelbovej III, SYS (Billund)

SJM 578 Klostermarken V, SYS (Ribe)

Detektorfund/Opfølgende udgravning

HBV 1498 Fæsted

Forskning

Publikationer

I 2016 har museets medarbejdere publiceret 8 faglige artikler, heraf én fagfællebedømt. Det spiller ind på publikationstakten, at artikler kan være længe undervejs i redaktionsprocessen, især for fagfællebedømte artikler.

Arkæologi

Fagfællebedømte artikler

Grundvad, Lars & Martin Egelund Poulsen 2016. De "dybe anlæg" fra sen yngre stenalder – grave, grænsemærker eller rituelle gruber? *By, marsk og geest* 28, 2016, s. 7-29.

Faglige artikler

Ejstrud, Bo 2016: Skattefund i perspektiv. – Svenskekrigenes arkæologi. *Museumsavisen* 62, s. 8-13.

Ejstrud, Bo & Lars Grundvad 2016: Danmarks største guldskat fra vikingetiden. *Skalk* 2016/5, s. 18-19.

Grundvad, Lars 2016. Spor efter Nordens Lokekult? *Museumsavisen* 61, s. 4-7.

Grundvad, Lars & Morten Risvig 2016. Teglovnene fra Nørre Holsted. *Fra Ribe Amt* 2016. Esbjerg, s. 7-18.

Nyere tid

Faglige artikler:

Ejstrud, Bo 2016: Tusind års bebyggelse i Vejen Kommune. *Museumsavisen* 61, s. 8-13.

Klitmøller, Linda 2016. Tillykke! 100 år for Vejen bibliotek. *Museumsavisen* 62, s. 14-15.

Fælles

Schaadt, Nick & Lars Grundvad 2016. 1600-tallets skattefund fra Vejen kommune. *Museumsavisen* 62, s. 4-7.

Deltagelse i faglige konferencer m.v.

Foruden de trykte forskningsbidrag, har museets medarbejdere givet foredrag i forskellige faglige sammenhænge:

Scott Dollar: *Early Roman Iron Age row settlements at Vejen Vestermark*. Arkæologi i Slesvig, Jarplund, 20. februar.

Scott Dollar: *Structured villages from the Early Roman Iron Age in central-southern Jutland, Denmark*. European Association of Archaeologists, EAA, Vilnius, 1. september.

Bo Ejstrud: *Hus og landskab*. Arkæologisk GIS forum, Odense, 1. juli.

Lars Grundvad: *De "dybe anlæg" – en af oldtidens mest oversete anlægstyper. Grave, grænsemarkører eller rituelle gruber fra sen yngre stenalder*. Neolitisk Netværk, Holstebro, 4. maj.

Lars Grundvad & Martin Egelund Poulsen: *Om metode og strategi i forbindelse med forundersøgelser af pladser fra SN og ÆBA*. Arkæologi i Slesvig, Jarplund, 19. februar.

Bo Ejstrud var endvidere medarrangør af en *temadag om kassation*, afholdt af Museumsforum Syddanmark på Naturama, Svendborg, 31. marts.

Forskningsprojekter og forskningsudvikling

Der er indgået et samarbejde med Museum Sønderjylland og Aarhus Universitet om udvikling af et fælles forskningsprojekt om svenskekrigene i Syd- og Sønderjylland. Som den første aktivitet blev der gennemført magnetometriske målinger på den nedlagte landsby ved Estrup. Der planlægges yderligere arbejde på dette projekt i de kommende år.

17. marts var museet vært ved et netværksmøde vedr. bronzealderarkæologi. Deltagerne var inspektører fra regionens museer.

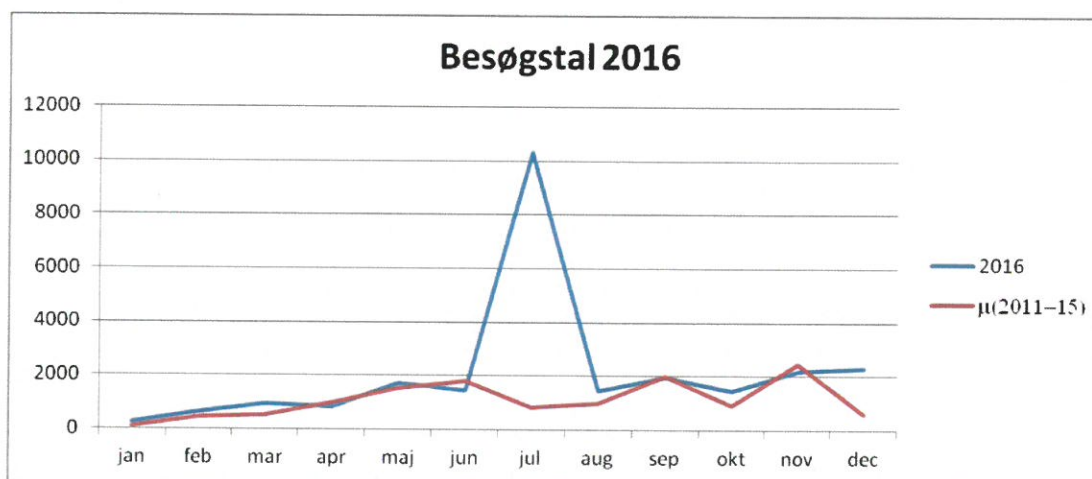
Scott Dollar deltager i projektet *Makrofossiler og Landskabsudnyttelse i Sydjylland – små fossiler som "Big Data"*. Projektet er et samarbejde mellem Moesgård Museum, Sydvestjyske Museer og Museet på Sønderkov, og er finansieret gennem en bevilling fra Kulturministeriets Forskningsudvalg.

Som led i en generel styrkelse af samarbejdet med arkiverne i området, udbød museet i foråret et kursus i GIS for arkivfolk. Kurset fokuserede på digitalisering af kort, og der deltog i alt 9 frivillige arkivfolk, samt to af museets medarbejdere. Med dette forløb kan såvel museets som arkivernes arbejde med de historiske landskaber styrkes.

Formidling

Museets samlede besøgstal i 2016 var i alt 25.479 gæster. Dette er det højeste besøgstal på museet siden åbningen i 1990. Dette skyldes naturligvis den store interesse for guldfundet, som blev udstillet i 18 dage i juli, hvor i alt 9286 gæster besøgte museet. Selv uden dette tal noterer museet sig dog for en stigning i besøgstallet, svarende til mere end 16.000 gæster. På

trods af det store spring i juli måned, kan det også stadig ses på grafen, at den blå kurve for 2016 generelt ligger over gennemsnittet af de foregående år.

Museets besøgstal i 2016 i forhold til gennemsnitstallene for 2011-2015.

I april samarbejdede vi med et daghold fra Askov Højskole omkring filmoptagelser. Nogle af disse optagelser blev siden brugt i udstillingen *Højskolehistorie*.

Udstillinger

Udstillingsaktiviteten indebar udskiftninger af udstillingerne i 2 'permanente' afsnit af udstillingen, samt 4 særudstillinger.

Permanente udstillinger

30. april åbnedes afsnittet *Højskolehistorie*. Her fortælles om højskolerne og baggrunden for at vælge et højskoleophold. Udstillingen blev til i samarbejde med Askov Højskoles Film- og TV-linje.

30. oktober åbnedes afsnittet *Landskabet og dets forandring i Vejen Kommune*.

Særudstillinger

10. juli åbnedes sommerens særudstilling. En række fotografier fortalte om forfald og forandring. Udstillingen var placeret på Kornloftet.

I forbindelse med fundet af de smukke guldarmringe udstillede museet guldsømmen hen over sommeren. Guldet var udstillet fra den 14. juli til den 31. juli.

I efterårsferien udstillede de lokalhistoriske arkiver *andelsmejeriernes historie i Vejen Kommune*.

I forbindelse med Julearrangementet lavedes en udstilling af *historiske juletræer*, fra grønålstreet til det store Askov juletræ. Denne udstilling stod året ud, og blev også anvendt i forbindelse med arrangementer for børnehaver i december.

Særarrangementer

Koncert: BothWays

Sæsonen åbnede 28./1. med en koncert med vokalgruppen *BothWays*. Musikken blev undervejs sat i kulturhistorisk perspektiv ved museumsleder Bo Ejstrud. Der var 87 gæster

Fastelavn

7./2. Som et nyt tiltag blev der afholdt fastelavn på Sønderskov.

Prinsessedag

21./5. blev der igen afholdt prinsessedag, igen i samarbejde med Vejen Kommunes biblioteker. Her deltog 35 børn.

Vinfestival

11./6. holdt museet Vinfestival i samarbejde med Vinfordig i Brørup. Arrangementet var en succes, med 150 gæster.

Skt. Hans

23./6.: Igen i år blev der afholdt Skt. Hans på Sønderskov. Årets taler var Bo Ejstrud. Besøgstallet var ca. 250 personer.

Rosenfestival

3./7. Efter et par års pause afholdt vi igen Rosenfestival på Sønderskov. Der var i år tale om et udvidet arrangement med stande og opera på plænen. Besøgstallet var 645 voksne og 20 børn.

Æblefestival

25./9. Igen i 2016 havde vi Æblefestival på Sønderskov. Æblefestivalen blev besøgt af 412 gæster.

Jul på Sønderskov

Weekenderne 26.-27. november og 3.-4. december afholdtes det årlige julearrangement. Museets personale og et stort antal frivillige tog imod gæsterne og bød på såvel hygge og underholdning som kulturhistorisk formidling. Besøgstallet var 2799 gæster, 42 % flere end sidste år.

Foredrag m.m.

I løbet af 2016 blev der arrangeret to offentlige foredrag på museet.

Svenskekrigenes arkæologi

I forbindelse med museumsforeningens generalforsamling 31./3. talte museumsleder Bo Ejstrud om Svenskekrigenes arkæologi.

Guld og magt i Danmarks vikingetid

I samarbejde med Vejen Folkeuniversitet holdt Lars Grundvad foredrag om guldsalten fra Fæsted.

Offentlige arrangementer uden for museet

Bo Ejstrud: Foredrag, Lindknud Aftenhøjskole. 11./2.

Sam Sørensen: Foredrag på Holsted ældrecenter. 18./2.

Sam Sørensen: *Big Bang fagmesse*, workshop i samarbejde med Vejen Kommune. 10./3. og 11./3.

Sam Sørensen: Foredrag, Holsted Bibliotek. 16./3.

Sam Sørensen: *Store Dragedag*, i samarbejde med Brørup Bibliotek. 7./4.

Sam Sørensen: *Tur i Frederikshåb Plantage*, i samarbejde med Billund Kommune. 11/5.

Sam Sørensen: *Pinsetur (x2)*. 15./5.

Linda Klitmøller: *Byvandring*, Askov. 24./5.

Bo Ejstrud: *Open by night*, Brørup. 10./6.

Sam Sørensen: *De vilde blomster dag*. 19./6.

Sam Sørensen: *Naturens Dag*. 11./9.

Sam Sørensen: *Snapsetur*, Kirstinelyst naturcenter. 1 8./9.

Sam Sørensen: *Naturvidenskabsfestival*. 29./9. og 30./9.

Martin Poulsen: *Fortidsmindedag*. 2./10.

Sam Sørensen: *Jule-sule-travetur*. 26./12.

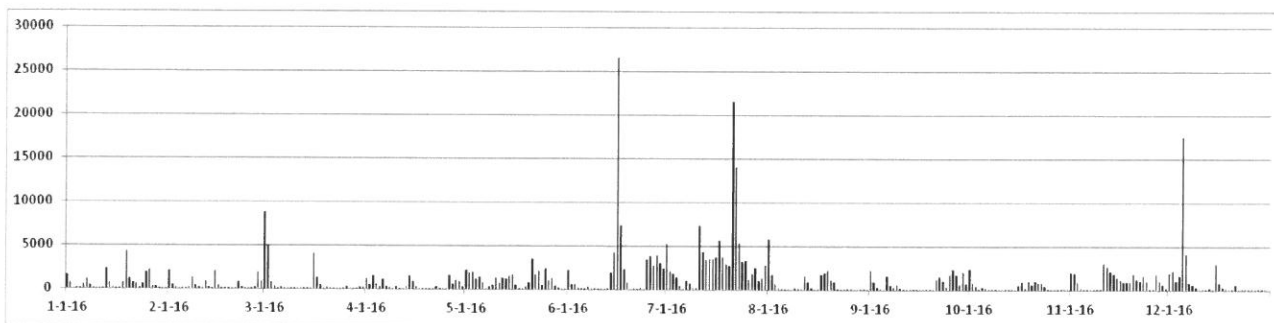
Omvisninger m.v.

Der har været i alt 30 omvisninger af private grupper på museet i løbet af året. Desuden har museets personale holdt i alt 7 foredrag i forskelligt regi (foreninger, aftenskoler m.v.) uden for museet.

Internet

Museets hjemmeside på www.sonderskov.dk havde 49.889 besøg, med i alt 161.947 sidevisninger. I forbindelse med indførelsen af en ny hjemmeside i 2015 noterede vi en nedgang i antallet af besøg på hjemmesiden. Dette skyldes dog til dels, at det nye system automatisk frasorterer besøg af søgerobotter, som i 2016 udgjorde yderligere 194.483 "sidevisninger", og 99.726 i 2015.

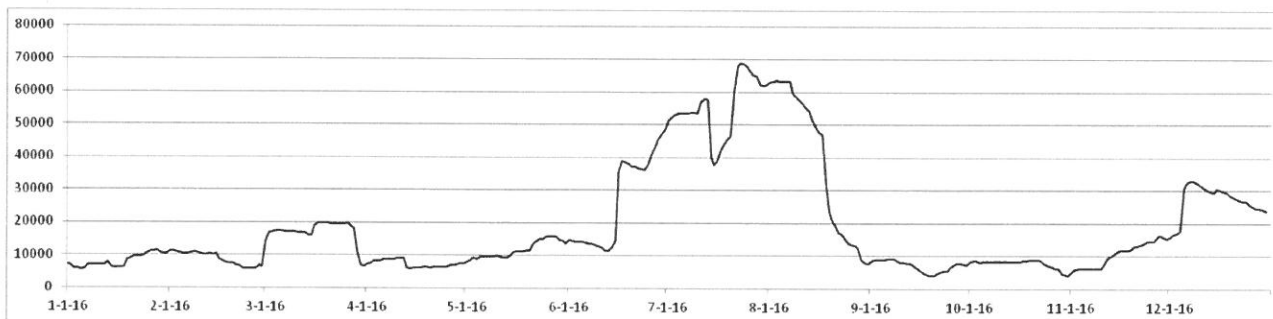
Museets facebook side www.facebook.com/sonderskov.dk er steget fra 687 brugere ved årets start til 2117 ved årets udgang. Det er en stigning på 208 %. Dette skyldes ikke mindst guldfundet, og i øvrigt en aktiv og bevidst brug af mediet.

www.facebook.com/sonderskov.dk: Daglig rækkevidde gennem 2016.

Den samlede årlige rækkevidde (summen af alle daglige tal) var 403.022 personer. Det tilsvarende tal i 2015 var 150.816. Det højeste antal personer på en enkelt dag var 26.534, som blev opnået den 16. juni 2016. Akkumuleret i 28 dages perioder ses tendensen i rækkevidden bedre: Sommerperioden var særdeles intensiv.

Facebook siden blev vist i alt 776.582 gange. Det samlede tal for både hjemmeside og Facebook er dermed 938.529 visninger.

www.facebook.com/sonderskov.dk: Samlet rækkevidde (løbende 28 dage) gennem 2016.

Skoletjeneste

Der har i 2016 været omvisninger og arrangementer for 44 skoleklasser, med deltagelse af i alt 1177 skolebørn og 95 voksne. Af børnehaver og dagplejere har vi haft besøg af 743 børn og 92 voksne i løbet af året. Dertil holdt vi daglige julearrangementer for børnehaverne i december måned, hvor der deltog 14 hold med i alt 206 børn og 33 voksne. Tilsammen har vi derfor haft kontakt med 2126 børn i 2016. Alle disse forløb er gratis. Foruden arrangerede forløb har vi haft et antal klasser, som har besøgt museet på egen hånd. Nogle klasser besøger desuden selv haveanlægget uden at gå ind i bygningen, og bliver derfor ikke talt med i vores officielle besøgsstatistik.

I 2016 blev projektet *Partnerfællesskaber på Tværs* gennemført. Projektet var et samarbejde mellem Museet på Sønderkov, Vejen Gymnasium, Gammel Estrup - Herregårdsmuseet og foreningen Intrade. Projektet blev støttet økonomisk af Slots- og Kulturstyrelsen. Projektet bliver evalueret og afrapporteret til Styrelsen i 2017. Projektet involverede 1.g og 2.g klasser,

og i alt har projektet ført til 12 aktiviteter i løbet af året, hvor eleverne har stiftet bekendtskab med museet. I alt har vi haft 559 gymnasieelever i kontakt med museet i 2016. Både arkæologi og Nyere Tid har bidraget til projektet.

Bo Ejstrud er beskikket censor for Censorkorpset for forhistorisk, middelalder- og renæssancearkæologi i perioden 2014-2018.

Natur- og Kulturskolen

2016 har igen været et fantastisk år på Museet på Sønderskov, også på Natur- og Kulturskolen.

Naturvejlederen har haft travlt ude i skolerne og daginstitutionerne med undervisning, og har samtidigt selv været på skolebænken. Der er i 2016 kommet mere fokus på brugen af naturvejlederne i undervisningsregi, og det har kunnet mærkes i år. Dette skyldes ikke mindst, at den nylige skolereform, som indledningsvist gjorde at skolelærerne lige skulle finde sig selv i deres nye roller, nu er ved at blive virkeliggjort.

Derudover er der blevet afholdt mange spændende offentlige arrangementer og events både på Museet på Sønderskov og rundt om i Vejen Kommune. Der er brølet efter hjorte, samlet svampe, lavet bjesk og bitter, og biernes verden er vist frem for de interesserede familier. Der er et stigende besøgstal til flere af arrangementerne, ikke mindst pga. Museets nye flotte hjemmeside, og brugen af Facebook til at annoncere arrangementer og nå ud til så mange som muligt, men også et nyt layout i en halvårlig folder, der ligger flere steder rundt om i oplandet og i de tilstødende kommuner. I 2016 blev der indkøbt lidt nyt grej til naturskolens drift, der iblandt et større telt, så gæster og skoleelever kan komme i læ året igennem.

Dertil er naturvejlederen blevet endnu tættere integreret i planlægningsarbejdet ved kommunens skoleforvaltning, så der kan udvikles nye undervisningsforløb, hvor både Museet generelt og Natur- og Kulturskolen specifikt indgår i nøglefunktioner igennem året. Et meget spændende projekt.

Museet og Naturvejlederen er også med ved bordet sammen med Udvikling Vejen og Vejen Kommunes certificering af vandreruterne langs Kongeåen og Hærvejen.

Vejen Lokalhistoriske Arkiv

Vejen Lokalhistorisk Arkiv har en ugentlig åbningstid på 12 timer fordelt på to dage. Mandag holdes der åbent fra kl. 10-18 og tirsdag fra kl. 9-13. Arkivet registrerer løbende indkomne arkivalier og fotografier, i 2016 blev det til knap seks hyldemeter arkivalier og 230 fotografier. Arkivet anvender registreringsprogrammet Arkibas 3. Accessionen var på 31 afleveringer af varierende omfang. Arkivet havde i 2016 234 besøgende.

Arkivet indgik i 2016 en samarbejdsaftale med Vejen Lokalhistoriske Forening. Målet med samarbejdet er at styrke det lokalhistoriske arbejde på alle fronter - indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Foreningens største aktiv er hjemmesiden

www.vejenbys.dk. Her publiceres resultaterne af medlemmernes lokalhistoriske arbejde. Arkivet bidrager med såvel tekster som fotografier til hjemmesiden. Siden er med til at styrke den lokalhistoriske bevidsthed i byen. Antallet af henvendelser til arkivet er steget. Vi besvarer i gennemsnit et par henvendelser om ugen. Som et synligt resultat af aftalen har foreningen fået deres eget arbejdslokale på arkivet.

Arkivet er medlem af Arkivrådet for Vejen Kommune, sammenslutningen af Sydvestjyske Arkiver og Organisationen Danske Arkiver. Arkivrådet er en sammenslutning af de lokalhistoriske arkiver og foreninger i Vejen Kommune. For at styrke samarbejdet mellem de lokalhistoriske kræfter og museet, har museet en fast plads i rådets bestyrelse. Denne plads indehaves af arkivets leder. Det mest synlige resultat af rådets arbejde er en årlig fællesudstilling. I 2016 var temaet for udstillingen "Andelsbevægelsen i Vejen Kommune". Udstillingen blev vist på museet i skolernes efterårsferie.

Bygninger

Museet ejer ikke selv ejendommen. Sønderskov Hovedgård ejes af tømrermester Helge Kragelund. Museet var lejer den første periode efter etableringen, dernæst var Brørup Kommune lejer, og nu lejer Vejen Kommune ejendommen af Helge Kragelund. Ejendommen stilles til rådighed for museet.

Udendørs arealer

Museet råder over et udeareal på omkring 4 ha. Arealet er opdelt i parkeringsplads, køkken- og urtehave, prydhave samt Hjortehaven, en mindre skov syd for hovedbygningen. Arealerne bliver flittigt brugt af publikum også uden for museets ordinære åbningstider.

I samarbejde med Vejen Kommune, de nutidige lodsejere samt frivillige anlagde museet i 2009 en sti, Møllestien, gennem den østlige del af Sønderskovs herregårdslandskab med en række poster ved interessante punkter i landskabet. Her er gennem året et stort antal brugere, om end vi ikke tæller dem.

Køkken- og urtehaven udgør et rekonstrueret udsnit af herregårdens køkken- og urtehave på grundlag af arkæologiske iagttagelser og historiske kilder fra 1700-tallet. Den indeholder bl.a. en stor samling af krydder- og lægeurter. Køkken- og urtehaven drives af frivillige i arbejdsgruppen 'Sønderskovs Folkehave'.

Til at holde museets øvrige udendørsarealer får museet hjælp fra en anden frivillig arbejdsgruppe, "Sønderskovs Hovbønder".

I den sydlige ende af køkken- og urtehaven har Malt Herreds biavlerforening anlagt en skolebigård. Her holder biavlerforening aftenåbent for publikum hver torsdag i perioden fra april til august, hvor nye biavlere kan lære at holde bier.

Museets organisation og administration

Bestyrelsen

Valgt af Museumsforeningen:

- Inger Bråsch Gram (formand)
- Bodil Baagø (næstformand)
- Eva Bræmer-Jensen
- Ann Møller Gram
- Gunnar Krog
- Lennart Madsen
- Niels Rasmussen

Udpeget af Vejen Kommune:

- Anni Grimm
- Henny Schøler

Forretningsudvalget består af:

- Inger Bråsch Gram (formand)
- Bodil Baagø (næstformand)
- Eva Bræmer-Jensen

Museumsforeningen

Museumsforeningen Sønderskov havde 371 medlemmer, heraf 97 enkeltmedlemmer, 135 dobbeltmedlemskaber og fire institutionsmedlemmer pr. 31. december 2016. Som medlem af Museumsforeningen får man 10 % rabat på indkøb i museets butik og 50 % rabat på entreen til særarrangementer. Museet og Museumsforeningen udgiver i fællesskab Museumsavisen, som sendes til medlemmerne. Kontingentet er 125 kr. for enkeltmedlemsskaber og 175 kr. for dobbeltmedlemsskaber.

Personale

Bo Ejstrud, museumsleder

Nyere tid:

Linda Klitmøller, museumsinspektør, og leder af Vejen Lokalhistorisk Arkiv
Nick Schaadt, museumsinspektør

Arkæologi

Scott Dollar, museumsinspektør

Janne Krøtel, museumsinspektør
Lars Grundvad Nielsen, museumsinspektør
Martin Egelund Poulsen, museumsinspektør

Natur- og Kulturskolen

Sam Bøgesgaard Sørensen, naturvejleder

Teknisk-administrativt personale

Connie Jepsen, museumsassistent (fra 1./3.)
Lis Johansen, rengøringsassistent
Søren Krabbenhøft, pedelmedhjælper
Joan Lindberg, museumsassistent
Ida Knudsen, bogholder (fra 1./5.)
Nancy K. Lökkegaard, bogholder (til 31./1.)
Hanne Petersen, museumsvært (til 31./12. 2015)
Flemming Schmidt, pedel
Merete Wehlast, museumsassistent

Vejen Lokalhistorisk Arkiv

Linda Klitmøller, arkivleder
Lena Brønd, arkivassistent

Projektansatte:

Michael Skött

Deltidsansatte kustoder:

Clara Mejlvang, kustode
Ida Schou Fogh, kustode

Andre ansættelser

Museet på Sønderkov er bevidste om vores sociale ansvar, og om, at vi er en type af arbejdsplads, hvis værdier og opgaver giver mulighed for en vis rummelighed. Vi mener, at der er væsentlige samfundsmæssige og sociale hensyn at tage i forbindelse at sikre en tilknytning til arbejdsmarkedet for mennesker, som står uden for det. Vi har derfor haft et større antal ansættelser på støttede vilkår, i form af f.eks. virksomhedspraktik, løntilskud, aktivering og arbejdsprøvning. Der er i den forbindelse et godt samarbejde med Vejen Kommunes jobcenter.

Frivillige

Lige fra oprettelsen har Museet på Sønderkov haft mange frivillige medarbejdere tilknyttet, og en stor lokal opbakning. Gruppen er på omkring firs personer, og de yder et stort stykke arbejde for museet. Gruppen af frivillige kan deles i to. De frivillige medarbejdere, som er tilknyttet en arbejdsgruppe, og som kommer regelmæssigt på museet, og den store gruppe af frivillige, uden hvilken de store særarrangementer ikke kan afvikles. For særarrangementer er der en meget stor støtte fra de frivillige.

Arbejdsgrupperne af frivillige medarbejdere, som regelmæssigt kommer på museet, er følgende:

Kustodegruppen, som varetager kustodevagter og passer butikken i weekender, helligdage og evt. under ferier og fridage.

Hovbønderne, som hjælper med til at passe museets udearealer.

Havegruppen, som står for driften af Sønderskovs Folkehøve – en rekonstruktion af en herregårds køkkenhave fra slutningen af 1700-tallet.

Omvisere, som påtager sig omvisninger på museet uden for den ordinære åbningstid

Smedene, der bemande den gamle smedje, laver reparationsarbejde og fremstiller genstande til salg i museets butik.

Ligesom de foregående år havde det ikke været muligt at holde området så flot, at gennemføre alle museets aktiviteter og arrangementer, holde museet åbent i weekenderne m.m. uden denne fantastiske opbakning fra alle disse frivillige. De skal have stor tak herfor!

Økonomi

Det samlede resultat blev i år et overskud på ca. 114.000 kr. Museets økonomi er fortrinsvis baseret på driftstilskud fra hovedtilskudsgiver, Vejen Kommune, og på statstilskud. Dernæst er der en egenindtjening på den bygherrebetalte arkæologi, samt indtægter fra omvisninger, arrangementer og butiksdriften. Der har siden 2009 været gratis entre på museet, undtaget ved særarrangementer. For yderligere oplysninger henvises til museets regnskab.

Underskrifter

Sønderskov, 14. marts 2017

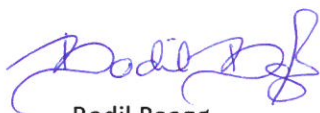

Bo Ejstrud, museumsleder

Godkendt d. 14. marts 2017

Inger Bräsch Gram
Bestyrelsesformand

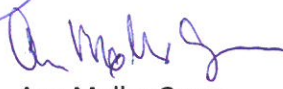
Bodil Baagø
Næstformand

Eva Bræmer-Jensen

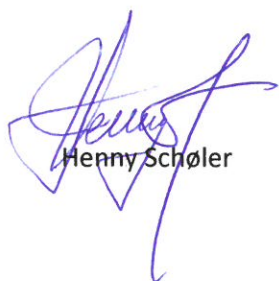
Anni Grimm

Ann Møller Gram

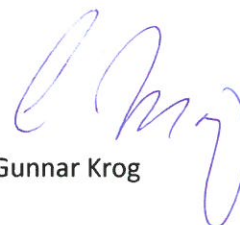
Niels Rasmussen

Henny Schøler

Lennart Madsen

Gunnar Krog